

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Elektrooniline kuukiri

Veebruar 2013

Nr: 50

MEELDETULETUS TAOTLEJALE: PRIA II VOOR 2013

PRIA võtab järgmisi projektitaotlusi vastu 27.06-09.07.2013

Projektitaotlused tuleb eelnevalt esitada hindamiseks Võrtsjärve Kalanduspiirkond MTÜ-le hiljemalt 20.06.2013

Taotlused tuleb eelnevalt saata elektrooniliselt e-mailile jaanika@vortsjarv.ee. Taotlused läbivad vormilise eelkontrolli ja edastatakse hindamiskomisjonile. Lõplikult vormistatud taotlused tuleb edastada paberkandjal Võrtsjärve külastuskeskusesse (lahtiolekuajad T-R, 10.00-16.00) või postiaadressile Kruusa 15, Elva 61503, Tartumaa.

TEADE

Võrtsjärve Kalanduspiirkond liikmete üldkoosolek

Anname teada, et **05. märtsil 2013.a.** toimub MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond liikmete üldkoosolek.

Kavas:

- Võrtsjärve kalanduspiirkonna strateegia muudatused, sh lisarahastuse jagamine tegevussuundade vahel. MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond põhikirja muutmine
- Projektitoetuste hindamiskomisjoni liikmete valimine ja kinnitamine.
- Muud kohal algatatud küsimused.

Üldkoosolek toimub Jõesuus, **Võrtsjärve külastuskeskuses kell 11.00.**

MINISTRID ARUTASID ELI KALANDUSREFORMI

26.02 arutasid Euroopa Liidu riikide kalanduse eest vastutavad ministrid plaanitavat kalandusreformi, peateemaks oli tagasiheite keelu rakendamine.

“Praegu on Euroopas kohti, kus kuni 80 protsenti väljapüütud kalast heidetakse erinevatel põhjustel vette tagasi. Enamus neist kaladest sureb, mistõttu on tegemist erakordselt inetu ja raiskava käitumisega, mis kalavarusid oluliselt kahjustab. Eesti leiab, et selline tegutsemine tuleks võimalikult kiiresti keelata,” rääkis kohtumisel Eestit esindav keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannus.

Kuigi Euroopa riigid on põhimõtteliselt ühel nõul selles, et kõik väljapüütud kalad tuleb ka kaldale tuua, tekitab erimeelsusi uue printsiibi rakendamise tähtaeg. Samuti soovivad mitmed riigid teatud liikidele erandeid, mis pole Eesti meelest põhjendatud ning töötaks vastu tagasiheitekeelu üldisele eesmärgile.

“Eesti kalandus on kindlasti üks Euroopa edumeelsemaid ja keskkonnahoidlikumaid. Ainsa ELi riigina on meil juba täna eluvõimetute kalade vette tagasi viskamise keelatud, uus üleeuroopaline kord vaid täpsustaks ja tõhustaks meil juba kehtivat seadust,” ütles keskkonnaminister.

Euroopa kalanduse reformimise peamine eesmärk on ülepüügi lõpetamine ja kalavarude kestlik majandamine, muu hulgas on plaanis muuta kalanduse juhtimine senisest piirkondlikumaks. Liikmesriigid ja Euroopa Parlament soovivad reformi osas lõpplahenduseni jõuda selle aasta jooksul, et muutused saaksid jõustuda 2014. aasta algusest.

Allikas: <http://www.envir.ee/1195846>

AVANEB VÕIMALUS TAOTLEDA TOETUST KESKKONNAPROJEKTIDELE

Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) kuulutab välja keskkonnaprogrammi 2013. aasta esimese taotlusvooru taotluste esitamise tähtajaga 26. märts 2013. Avaneva vooruga on muutunud ka finantseerimise kord.

Finantseerimise korra muudatuste eesmärgiks on täpsustada projekti taotlustele kehtestatud nõudeid ja projektide rahastamise tingimusi. Peamiselt puudutavad muudatused veemajanduse, jäätmekäitluse ja keskkonnateadlikkuse valdkondade projekte.

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Jätakuvalt on toetatavate tegevuste hulgas maastikupilti kahjustavate kasutusest välja langenu d ehitiste lammutamine jäätmekäitluse programmist ning keskkonnateadlikkuse edendamine, mis on aastaid olnud taotlejate seas üks populaarsemaid programme. Jätku b ka väikeprojektide toetamine, milleks tuleb rahastamise taotlused esitada olenemata maksumusest vastavasse valdkondlikusse programmi

Täpsemat infot taotlemise ja finantseerimise korra muudatuste kohta leiab: <http://www.kik.ee/et/taotlejale/keskkonnaprogrammist>

Keskkonnaprogrammist on võimalik taotleda toetust keskkonnaprojektidele kümnes valdkonnas: veemajandus, keskkonnakorraldus, looduskaitse, metsandus, kalandus, maapõu, atmosfääriõhukaitse, merekeskkond, keskkonnateadlikkus ja jäätmekäitlus.

Lisainformatsioon:

Anni Umbleja; kommunikatsioonispetsialist; anni.umbleja@kik.ee; 627 4127

Allikas: <http://www.kik.ee/et/uudised/avaneb-voimalus-taotleda-toetust-keskkonnaprojektidele>

ILMUS VEETEDE AMETI TEATAJA UUS NUMBER

2012. a viimane number on valmis. Lugeda saab seda siin: [VA Teataja 2012/4](#) (PDF).

Uuest väljaandest saab teada, millega tegeles Veeteede Amet 2012. aastal, antakse lühike ülevaade õigusaktide muudatustest, tutvustatakse merekeele nõukoja poolt tehtavat tööd mereterminoloogia vallas ning palju muud.

VA Teatajat antakse välja neli korda aastas. 2009. aastast lõpetas Veeteede Amet Teataja väljastamise paberkujul. Elektrooniliselt on Teatajad kättesaadavad ameti kodulehel www.vta.ee.

Oma ettepanekud Veeteede Ameti Teataja paremaks muutmiseks saab teha e-posti aadressil vso@vta.ee.

Veeteede Ameti Teataja on 1993. aastast väljaantav brošüür, kus avaldatakse üldkohustuslikud ja merendusringkondadele huvipakkuvad materjalid: Eesti Vabariigi merendusosalased seadused, Vabariigi Valitsuse, majandus- ja kommunikatsiooniministri sellealased määrused ning Veeteede Ameti käsk- ja ringkirjad ning muu avaldamisele kuuluv teave, samuti IMO, IHO, IALA materjalid.

MIKS KALAD HUKKUVAD EHK UMMUKSILE JÄÄNUD VESI

Madalamate merelahtede läheduses on talve lõpupoole tunda mädamunalõhna. See on hapniku puudusel orgaanika lagunemisest tekkiv mürgine väävelvesinik, mis kusetab eluküünla enamikul kaladest. Tänavu tundsin seda juba jaanuarikuu lõpus, kui sõitsin üle väikese väina tammi. Selle gaasirünnaku peavad vastu kaladest ainult kogred, kes talvituvad mudas ja nende ainevahetus kohaneb tekkinud oludega. Üldiselt öeldaksegi sellise nähtuse kohta, et veekogud on jäänud ummuksile ehk jää alt on hapnik kadunud.

Kui tavaliselt toodab kogu roheline floora fotosünteesi tulemusena hapnikku, siis pimedas, ilma valguseta, hakkab ta seda ise tarbima. Lisaks läheb hapnikku vaja ka surnud taimemassi lagunemisel ja teiste veeoluste hingamiseks. Nii tekibki mingil hetkel teatud veekogudes hapniku defitsiit, sest nõudmine ületab pakkumise.

Mõne uuringu tulemused näitavad, et sellistes talvise hapnikudefitsiidiga veekogudes elavatel kaladel, kelleks peamiselt on haugid, ahvenad ja särjed, hakkavad hingamisraskused, kui hapniku sisaldus langeb alla 2 mg/l. Lühiajaliselt taluvad nad ka madalamaid näitajaid ja siin on erinevusi nii liigiti kui ka vanuserühmade järgi. Miks on selliste veekogude liigiline koosseis nii ühetaoline? Põhjusi tuleb peamiselt otsida selles, et need liigid on meie veekogudes kõige enam levinud ja nähtavasti võimelised ajutisi raskusi kergemalt üle elama. Hukkunud kalastik suudab üsna lühikese ajaga taastuda ja mõne aasta pärast on kõik endine. Piisab ühest heast kevadest, kui sünnib uus ja arvukas kalapõlvkond, millest jätkub aastateks.

Vahepeal ummuksile jäänud veekogudes kaetakse aga kalade saabumiseks rikkalik toidulaud. Algselt vohama hakkav fütoplankton muudab veekogu vee alguses häguseks. Seejärel suureneb taimetoiduliste ehk loomse planktoni hulk tänu headele toitumistingimustele sedavõrd, et vesi võib muutuda täiesti läbipaistvaks. Siis on aeg kalade tulekuks, et taastada järves looduslik tasakaal. Loomulikult on oma osa andnud sellesse aineringsse ka hukkunud ja lagununud liigikaaslased. Selline näeks välja üldjuhul loomulik looduslik protsess, mis on toimunud juba korduvalt ja mis tõenäoliselt jääbki korduma, sest ka veekogud vananevad.

Neid protsesse saab kindlasti mõjutada, kui selleks on piisavalt raha ja tahtmist ning iga tiigiomanik võib selleks valmistuda aegsasti. Sügisel niita vohav veetaimestik ja see välja võtta. Kui võimalik, tõsta veetaset. Puhastada jää lumest, et valgus jõuaks jää all fotosünteesivate taimedeni. Puurida auke ja mõõta regulaarselt hapnikusisaldust, et olla valmis halvemaks. Paigutada tiigi põhja aeratsioonitorustik ja vajadusel pumbata suruõhku. Siinkohal on kohane soovitada järgmisi võtteid, mis on ära proovitud ja Võrtsjärve Limnoloogiakeskuse teadlaste poolt kokkuvõttena soovitud koostatud.

Kuidas võidelda ummuksile jäämisega?

Võitlust ummuksilejäämisega tuleks alustada juba sügisel. Madalaveelistel aastatel tuleks kõne alla veetaseme tõstmine ja makrofüüdijärvedes surnud taimemassi eemaldamine. Talvistest meetoditest oleksid olulisemad:

Jää lumest puhastamine. Kõige lihtsam meetod, mis suurendab läbi jää vette tungivat valguse hulka ning võib panna vees olevad mikrovetikad fotosünteesima ja hapnikku tootma. Puhas ja värvitu jää pole valguse läbimisel oluliselt suuremaks takistuseks kui vesi. Nii läbib 43 cm paksust jääkihti kuni 70 % pinnalelangevast valgusest. Võrtsjärves on mõõdetud vetikate ööpäevaseks hapnikutootmise kiiruseks südatalvel kuni 100 mg/m², mis kompenseerib osaliselt või ideaaljuhul täielikult lagunemisprotsesside käigus tarbitava. Valguse jääst läbitungimist halvendavad oluliselt jääs olev heljum, õhumullid ja muidugi lumikate. Juba 5 cm paksusest värskelt sadanud lumest suudab läbi tungida vaid 20 % valgusest. Lumest puhastamine on efektiivsem alates talve teisest poolest, mil päev on pikem. Üldjuhul piisab kui puhastada juba kolmandik järve pinnast, soovitatavalt kaldavöötmet, kus on rohkem veesisest taimestikku.

Aukude raiumine. Omab mõtet vaid sissevoolude lähedal, kus vee liikumine kannab hapniku järve laiali. Siiski suhteliselt väheefektiivne meetod, kuna avada suudetakse tühine osa veepinnast ja augud külmuvad kiiresti kinni. Pahatihti on veevool talvel tavaliselt nõrk või puudub hoopis. Märkimata ei saa ka jätta aukude raiumisel tekkivat müra, mis häirib kalu ja suurendab nende hapnikutarvet. Varem väga populaarne jää murdmine jääkeldrite tarvis võiks tuua samuti mõningast leevendust ja leida rohkem rakendust kalamajanduslike veekogude puhul.

Kunstlik aereerimine. Vee kunstlik aereerimine on mõistlik ainult väikejärvedes ning võimalik juhul, kui selleks leitakse ressursse. Õhu otsene pumpamine jää alla on võrdlemisi ebaefektiivne ja lokaalse mõjuga. Veekogu põhjas lelavate perforeeritud torusüsteemide tõhusus on õhu parema pihustamise tõttu küll suurem, kuid neid võib lubada kasutada vaid kõva põhjaga mittekivistavates veekogudes. Tunduvalt mõistlikum ja tehniliselt lihtsam on vee pumpamine jääle. Väljapumbatav vesi suunatakse taas järve eemalasuvate aukude kaudu. Mida kaugem on vahemaa väljapumbatava ja sissevalguva veega aukude vahel, seda parem on tulemus. Näiteks 100-meetrine voolutee peaks õhukese kihina voolava vee hapnikuga küllastama isegi siis, kui väljapumbatavas vees on hapnikku vaid 1 mg/l. Jää peal voolav vesi sulatab ka lund, nii et jää alla pääseb rohkem valgust. Vältida tuleks vee liigset pihustumist, seda eriti tugeva pakase korral, kus tekkivad piisad jäätuvad kiirelt ja jääkiht hoopis pakseneb. Välja tuleks pumbata vaid pindmisest veekihist. Põhjalähedase vee pumpamine võib hoopis kahju teha, kuna lagunemisprotsesside käigus tekib seal suurel hulgal väävelvesinikku, metaani ja süsihappegaasi, mis aereerimisel hapnikku neelates oksüdeeruvad ja selle efektiivsust vähendavad. Mürgise H₂S veemassi segamine ohustab sealset elustikku ka otseselt.

Talvine ummuksile jäämine on üks looduslike protsesse, olgugi, et inimese poolt võimendatud. Suuremas ohus olevad järved on aga niivõrd inimese poolt ümberkujundatud, et haruldasi liike

ja kooslusi neis peaaegu pole. Haruldasterikkamad on reeglina puhtamad veekogud, milles ka oht väiksem. Elustiku päästmine talvisest hapnikuvaesusest on rohkem humaanne tegevus ja majanduslikku tulu sellisest tegevusest on raske loota. Kes aga tunneb, et tema panus siinkohal on vajalik, võib lumelabida või jääpuuri kaasa võtta ja oma lemmikveekogule suunduda.

Lõpetuseks veel, et keskkonnaamet on mõnede kaitsealade väikejärvede ja merelahtede hapnikusisaldust mõõtnud ja teeb seda ka jätkuvalt. Suuremad plaanid on aga seotud väikejärvede, sealhulgas ummuksile jäänud veekogude kala- ja vähivarude taastamiseks.

Allikas: Jaanus Tuusti, keskkonnaameti vee-elustiku peaspetsialist, Maaleht

RIIGIHANGE „KLAASANGERJA (ANGUILLA ANGUILLA) MÜÜK JA TRANSPORT EESTISSE“

28.02. kell 12.00 avati MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond juhatuse poolt hankes osalenud pakkumused.

Vastavalt riigihanke tingimustele tuli pakkumused esitada hiljemalt 28.02.2013 kell 11.00

Õigeks ajaks esitas pakkumuse vaid üks ettevõtja, kelleks osutus UK Glass Eels. Ettevõtja pakkumine vastas kõigile hankedokumentides esitatud tingimustele.

UK Glass Eels esindajaga sõlmitakse vastav leping ning aprillis 2013 tarnitakse Eestisse 270 kg klaasangerja maime, kogumaksumusega 134 197 eurot.

KOLME AMETKONNA ESINDAJAD KONTROLLISID PÄRNUMAAL KALASTAJAID

Keskonnainspeksioon (KKI), Politsei- ja Piirivalveamet (PPA) ning Veterinaar- ja Toiduamet (VTA) korraldasid neljapäeval, 21. veebruaril Pärnumaal ühisreidi, mille käigus kontrolliti Pärnu lähelt tulevaid kalapüüdjaid.

Tahkuranna ja Liu piirkonnas viis tundi kestnud aktsiooni käigus kontrolliti ligikaudu 70 isikut. Kontrolliti püügiõigust tõendavaid dokumente, püütud kala mõõdulisust ning Läti kodanikel isikut tõendavaid dokumente. Lisaks kontrollisid politsei kalavetelt tulnud sõidukijuhtide joovet.

Keskonnainspeksioon alustas seoses alamõõduliste kalade püügiga viis väärteomenetlust. Ühel alamõõdulisi kalu püüdnud Läti kodanikul puudusid ka igasugused dokumendid ja püügiõigus.

Samuti õnnestus ühisoperatsiooni käigus tabada kaks Läti kodanikku, kes on kõrvale hoidunud varem nende suhtes alustatud väärteomenetlusest.

Sõidukijuhtide kontrollimisel tuvastas politsei ühe joobes juhi, kes osutus kohalikuks elanikuks. Heameel oli tõdeda, et kõik kalastajatest sõidukijuhid olid kained.

Ühisoperatsioonil oli kontrollijate huviobjektiks ka võimalik kalade kokkuost. Seaduse järgi on harrastuspüügil püütud kalade müük keelatud, kuid seda nõuet kiputakse eirama. Seekord ühtegi sellist juhtumit ei tuvastatud.

Kokku oli ametkondadest väljas 10 ekipaaži 24 ametnikuga. Rikkumiste tuvastamise kõrval harjutati ühisreidil ka omavahelist koostööd ja infovahetust. Kindlasti kavandatakse taolisi ühisoperatsioone ka tulevikus.

Kõik kolm ametkonda tegelevad kalapüügijärelevalvega, igaüks oma tegevusvaldkonnast lähtuvalt. Keskonnainspeksioon jälgib kalapüüginõuete täitmist kogu ahela ulatuses, st alates püügist kuni kala käitlemiseni. Politsei- ja Piirivalveametil ülesannete hulka kuulub muuhulgas ka kalapüügiseaduse täitmise kontroll, Veterinaar- ja Toiduamet jälgib kala käitlemise seaduslikkust toiduhügieenist lähtuvalt.

Allikas: Keskonnainspeksiooni pressiteade

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

EUROOPA
KALANDUSFOND
JÄTKUSUUTLIKU KALANDUSE HEAKS

Toetab Euroopa Liit

KUTSELINE KALAPÜÜK VÕRTSJÄRVEST 2012. AASTAL

Kalaliik	Püügivahend	Jaan	Veebr	Märts	Apr	Mai	Juuni	Juuli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dets	Kokku kg
Ahven	nakkevõrk		6	77	175					20	39	5	21	343
Ahven	ääre- või avaveemõrd	1			3191	3503	1177	1576	1112	969	1251	200	91	13069,7
Ahven	KOKKU	1	6	77	3366	3503	1177	1576	1112	989	1290	205	112	13412,7
Angerjas	nakkevõrk				20									20
Angerjas	ääre- või avaveemõrd				568	3465	1403	1311	1920	2592	928	13		12199,1
Angerjas	KOKKU				588	3465	1403	1311	1920	2592	928	13		12219,1
Haug	nakkevõrk	170	2444	1081						288	630	2006	3472	10090
Haug	ääre- või avaveemõrd	389	510	61		8997	2896	2311	4519	4577	7471	4729	40	36499
Haug	KOKKU	559	2954	1142		8997	2896	2311	4519	4865	8101	6734	3512	46589
Karpkala (Sasaan)	ääre- või avaveemõrd									5				5
Karpkala (Sasaan)	KOKKU									5				5
Koger	nakkevõrk									2			35	37
Koger	ääre- või avaveemõrd				41	805	97	15	46	80	89	34		1207
Koger	KOKKU				41	805	97	15	46	82	89	34	35	1244
Koha	nakkevõrk	550	10377	2545	188					3130	1656	2094	8415	28954,5
Koha	ääre- või avaveemõrd			2	701	1425	916	965,9	1989	1744	928,5	172,5		8843,46
Koha	KOKKU	550	10377	2547	889	1425	916	965,9	1989	4874	2585	2266	8415	37798
Latikas	nakkevõrk	41	284	256	380					1284	1496	877	420	5037,5
Latikas	ääre- või avaveemõrd	35	41	38	5484	30015	12521	7965	8616	7576	7979	1891	36	82197,2
Latikas	KOKKU	76	325	294	5864	30015	12521	7965	8616	8860	9475	2768	456	87234,7
Linask	nakkevõrk		1							22	36	27		86
Linask	ääre- või avaveemõrd				11	98	88	14	91,52	164	111,5	31	8	617,02
Linask	KOKKU		1		11	98	88	14	91,52	186	147,5	58	8	703,02
Luts	nakkevõrk	10		17	48					20	20	88	63	266
Luts	ääre- või avaveemõrd		2		282,5	475	110	84	125	402	1330	713	5	3528
Luts	KOKKU	10	2	17	330,5	475	110	84	125	422	1350	801	68	3794
Nurg	ääre- või avaveemõrd				83	227	135	92	271	39	9			856
Nurg	KOKKU				83	227	135	92	271	39	9			856
Säinas	nakkevõrk			2						10	6	6		24
Säinas	ääre- või avaveemõrd				4	10,5	136	8	20,5	14,5	45	37		275,5
Säinas	KOKKU			2	4	10,5	136	8	20,5	24,5	51	43		299,5
Särg	nakkevõrk		2											2
Särg	ääre- või avaveemõrd			5	853	303	60	88	74	74	1291	50	10	2808
Särg	KOKKU		2	5	853	303	60	88	74	74	1291	50	10	2810
Viidikas	ääre- või avaveemõrd				3				1700					1703
Viidikas	KOKKU				3				1700					1703
KOKKU		1196	13667	4084	12033	49323	19539	14430	20483	23012	25315	12972	12616	208668

Kutseliste kalurite poolt püütud kala püügikogused on kajastatud 23. jaanuariks 2013. a Põllumajandusministeeriumile esitatud ja Kalanduse infosüsteemi sisestatud püügipäevikute lehtede alusel

KESKMISED ESMAKOKKUOSTUHINNAD VÕRTSJÄRVEST PÜÜTUD KALA OSAS

2012. AASTAL

Kalaliik	Jaan	Veebr	Märts	Apr	Mai	Juuni	Juuli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dets	Kokku EUR/
Ahven		0,50		1,57	1,24	1,45	1,82	1,70	1,29	1,17	1,20	1,00	1,44
Angerjas				9,64	7,06	7,44	5,09	5,75	8,16	6,55			7,19
Haug	1,35	1,23	1,10		1,23	1,27	1,28	1,37	1,32	1,21	1,15	1,44	1,26
Höbekoger		0,24			0,13	0,19	0,30	0,43	0,34	0,25	0,30	0,30	0,18
Karpkala									1,00				1,00
Koger					0,35	0,50		0,70					0,37
Koha	4,37	4,13	3,43	3,44	3,30	4,00	4,55	4,05	3,44	2,87	3,27	4,55	3,99
Latikas		0,69	0,51	0,19	0,27	0,21	0,28	0,14	0,30	0,26	0,42	0,26	0,25
Linask		1,00		1,00	0,60	1,32	0,51	1,20	1,65	1,23	1,08		1,15
Luts	0,40			1,04	0,70	0,81	0,90	0,66	0,66	0,64	0,89	1,05	0,76
Säinas			1,00	0,43	0,45	0,43			0,30	0,35	0,50		0,44
Särg		0,50			0,25	0,42	0,50	0,62	0,26	0,28	0,24		0,34
Kokku	2,97	3,60	2,72	1,46	1,07	1,09	1,49	1,48	2,02	1,21	1,41	3,66	1,87

Koostaja: Lya Mägi
Kalamajandusosakonna
kalapüügi korralduse ja andmete analüüsi büroo
peaspetsialist

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Langetame leinas pea Võrtsjärve kaluri

Heiti Meikar

mälestuseks

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Elektroonilise kuukirja väljaandja:

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Viljandi maakond

Kolga-Jaani vald, Vaibla küla

Rannu-Jõesuu 70314

www.vortskalandus.ee

+372 529 8561

jaanika@vortsjarv.ee

Toimetaja:

Madis Kaljuvee

madis.kaljuvee@gmail.com

Tegevjuhi assistent